

SIGMA
Creating Change Together

A joint initiative of the OECD and the EU,
principally financed by the EU

Principi javne uprave

Izdanje iz 2017.

Odobrenje za publikovanje dala Karen Hill, rukovodilac SIGMA programa.

Ovaj dokument je izrađen uz finansijsku podršku Evropske unije (EU). On ne treba da se smatra dokumentom koji predstavlja zvanične stavove EU, organizacije OECD ili njenih država članica, kao ni partnera koji učestvuju u Programu SIGME. Mišljenja koja su ovdje iznesena, kao i argumenti koji su korišćeni pripadaju autorima.

Ovaj dokument, kao i bilo koji podaci i bilo koja mapa ne dovode u pitanje status ili suverenost bilo koje teritorije, razgraničenje međunarodnih granica, kao ni naziv bilo koje teritorije, grada ili područja.

© OECD 2017 – Korišćenje ovog materijala, bilo u digitalnoj ili štampanoj verziji, regulisano je Uslovima koji se mogu pronaći na Internet stranici OECD-a <http://www.oecd.org/termsandconditions>.

Sadržaj

Predgovor, Johannes Hahn, komesar za evropsku susjedsku politiku i pregovore o proširenju, EK	2
Predgovor, Mari Kiviniemi, zamjenik generalnog sekretara, OECD	3
Uvod	4
1. Strateški okvir reforme javne uprave	7
2. Izrada i koordinacija politika	10
3. Državna služba i upravljanje ljudskim potencijalima	14
4. Odgovornost	17
5. Pružanje usluga	20
6. Finansijsko upravljanje u javnom sektoru	23
Bilješke	28
Pročitajte više informacija o Principima javne uprave	29

Predgovor

Johannes Hahn

Evropski Komesar za susjedsku politiku i pregovore o proširenju, EK

Evropska komisija (EK) veliku pažnju posvećuje pitanju temeljnih reformi dosta rano u procesu proširenja. Ovakav pristup doprinosi jačanju kredibiliteta politike proširenja i povećava njenu transformativnu snagu.

Reforma javne uprave (RJU) predstavlja stub procesa proširenja, zajedno sa vladavinom prava i ekonomskim upravljanjem. Sva tri stuba su usko povezana i predstavljaju višestruko značajna pitanja od presudne važnosti za uspjeh političkih i ekonomskih reformi i za izgradnju osnove za sprovođenje pravila i standarda Evropske unije EU. Javna uprava koja dobro funkcioniše je neophodna za demokratsko upravljanje. Ona takođe direktno utiče na sposobnost vlasti da pružaju javne usluge, kao i da podstiču konkurentnost i rast.

Reforma javne uprave treba da vodi ka povećanoj transparentnosti, odgovornosti i djelotvornosti, kao i da osigura veći fokus na potrebe građana i privrednih subjekata. Adekvatno vođena i profesionalna državna služba, bolje planiranje i koordinacija politika, pouzdane administrativne procedure i unaprijeđeno finansijsko

upravljanje u javnom sektoru od presudnog su značaja za funkcionisanje države i za sprovođenje reformi potrebnih za EU integracije. Države treba više da rade na unaprijeđenju javnih uprava na svim nivoima na osnovu nacionalnih strategija. Potrebno je snažno političko opredjeljenje za usmjeravanje reformskih procesa.

Prepoznavajući izazove s kojima se suočavaju države proširenja, Evropska komisija jača svoju podršku reformama javne uprave. Komisija nastoji da maksimalno iskoristi postojeće mehanizme i forume da bi pospješila reforme, bilo kroz strukture Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, pregovore o pristupanju ili kroz inicijative koje Komisija ciljano vodi u određenim državama. Komisija takođe uvodi jedan strukturiraniji dijalog na temu reforme javne uprave sa državama proširenja preko Posebnih grupa za reformu javne uprave.

Principi javne uprave koji su predstavljeni u ovoj publikaciji rezultat su dugoročnog uspješnog partnerstva između Evropske komisije i organizacije OECD/SIGMA i u velikoj će mjeri olakšati napredak u ovoj zahtjevnoj oblasti.

Predgovor

Mari Kiviniemi

zamjenica generalnog sekretara, OECD

Dobro upravljanje i funkcionalna javna uprava ključni su za izgradnju i održavanje povjerenja u vladu, te za stvaranje neophodnih strukturalnih reformi kojima se povećavaju životni standardi u društvu. Relevantnost dobre uprave postala je naročito očigledna tokom globalne finansijske krize. Ograničena sredstva usmjerila su razgovore na državnom i međunarodnom nivou ka temi učinka vlasti, čime se jasno pokazalo da dobro upravljanje ima značajan uticaj na uspješnost pretvaranja dostupnih sredstava u sistemske rezultate i ishode.

Ovo je poznati izazov za vlade država koje nastoje da se integrišu u Evropsku uniju (EU) jer proces pristupanja zahtijeva sprovođenje temeljnih reformi u često ograničenim finansijskim okolnostima.

OECD i Evropska komisija svoje snage ujedinjuju već više od 25 godina putem inicijative SIGMA. Inicijativa pruža podršku jačanju javnih uprava i sprovođenju reformi upravljanja u potencijalnim državama za pristupanje EU i državama susjedstva.

«Principi javne uprave» su rezultat te uspješne saradnje. Oni kombinuju dinamiku procesa pristupanja EU sa ekspertizom u upravljanju koju ima OECD i spajaju decenije iskustva iz država članica Organizacije za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD) i država članica EU, koje uključuju i nekadašnje kandidate za članstvo u EU. Principi daju detaljnu definiciju dobre javne uprave kojoj bi države trebale da teže. Po prvi put, Principi vladama i donosiocima politika nude okvir za monitoring putem kojeg mogu da prate primjenu potrebnih reformi tokom vremena.

Zbog usmjerenosti na sprovođenje reformi i prikupljanje dokaza o radu vlasti, Principi ne predstavljaju samo set zahtjeva već pomažu i u kreiranju vizije reforme javne uprave, a glavnim donosiocima odluka služe kao ispomoć u reformama.

Uopšteno govoreći, novi, ojačani okvir za reformu javne uprave će na jedan bolji način usmjeriti zajedničke napore vlada, Evropske komisije i OECD-a ka unaprjeđenju učinka javnih uprava.

REFORMA JAVNE UPRAVE JE OSNOVA PROCESA INTEGRACIJA U EVROPSKU UNIJU

Javna uprava koja dobro funkcionira predstavlja preduslov za transparentno i djelotvorno demokratsko upravljanje. Ona je temelj za funkcionisanje države, određujući sposobnost vlade da pruža javne usluge i podstiče konkurentnost i rast u državi. Ona takođe ima ključnu ulogu u procesu integracija u Evropsku uniju time što omogućava sprovođenje presudnih reformi i organizuje djelotvoran dijalog o pristupanju Evropskoj uniji (EU). Stoga, kriterijumi za proširenje EU prepoznaju

i naglašavaju potrebu da države izgrade nacionalnu javnu upravu koja ima kapacitet da slijedi principe dobre uprave i da djelotvorno transponuje i sprovodi pravnu tekovinu.

Da bi pojačala svoj fokus na reformu javne uprave (RJU) Evropska Komisija (EK) je navela šest ključnih pitanja reforme i boljim integrisanjem reforme¹ u proces proširenja kroz Posebne grupe za RJU i jačim povezivanjem RJU-a sa pregovorima o pristupanju. Ovih šest ključnih reformskih oblasti predstavljaju temelj Principa javne uprave.

CILJ I FOKUS PRINCIPA JAVNE UPRAVE

Principi definišu ono što u praksi podrazumijeva dobro upravljanje, te navode osnovne zahtjeve koje države treba da slijede tokom procesa evropskih integracija. Oni takođe uključuju i okvir za monitoring kojim se omogućava redovna analiza napretka postignutog u primjeni Principa i postavljanje relevantnih mjerila u državi.

Koncept „dobre uprave” postepeno su definisale države EU i on je uključen u Povelju o temeljnim pravima EU². Pojam „evropskog upravnog prostora” utvrdila je SIGMA 1999. godine³. On je obuhvatao elemente kao što su pouzdanost, predvidljivost, odgovornost i transparentnost, kao i tehnička i upravljačka sposobnost, organizacioni kapacitet, finansijska održivost i učešće građana.

Iako su opšti kriterijumi dobrog upravljanja univerzalni, Principi su izrađeni za države koje teže pristupanju EU i koje primaju pomoć EU putem Instrumenta pred-

pristupne pomoći (IPA). Zahtjevi pravne tekovine, kao i ostale smjernice i uputstva EU, predstavljaju srž Principa u onim oblastima u kojima postoji pravna tekovina. U drugim oblastima, Principi se izvode iz međunarodnih standarda i zahtjeva, kao i iz dobre prakse država članica EU i Organizacije za ekonomsku saradnju i razvoj. Države treba da osiguraju usklađenost sa ovim temeljnim principima kao minimalno mjerilo dobre uprave.

Pažnja koju vlada posvećuje svakom od principa može varirati od države do države u zavisnosti od strukture upravljanja, administrativne kulture, glavnih izazova s kojima se dotična država suočava te od prethodnih reformi. Stoga, ovaj okvir uspostavlja koherentan set zahtjeva za sve države, dok istovremeno svakoj zemlji dozvoljava određeni stepen fleksibilnosti u utvrđivanju izazova i ciljeva Reforme javne uprave (RJU).

**Pogledati bilješke, str. 32*

Principi obuhvataju oblast javnog sektora koji se naziva „državna uprava“. Kao termin koji se u velikoj mjeri koristi u državama Zapadnog Balkana, on upućuje na dva osnovna elementa obuhvata „Principa“: „javnu upravu“ na „državnom (nacionalnom ili centralnom) nivou“. Principi takođe obuhvataju nezavisna ustavna tijela, kao i parlament i pravosudne institucije u okviru njihovih

ovlašćenja da vrše nadzor i kontrolu rada državne uprave.

Stepen do kojeg države kandidatkinje ili potencijalne kandidatkinje primjenjuju ove principe u praksi predstavlja pokazatelj kapaciteta njihovih nacionalnih javnih uprava da djelotvorno sprovode pravnu tekovinu, u skladu sa kriterijumima koje je definisao Evropski savjet u Kopenhagenu (1993.) i u Madridu (1995.).

OKVIR ZA ANALIZU I MONITORING

Principe dopunjava okvir monitoringa, koji omogućava ocjenu stanja javne uprave u određenom trenutku, kao i napredak ostvaren tokom vremena. Okvir monitoringa predstavlja sveobuhvatni set kvantitativnih i kvalitativnih indikatora, koji se fokusiraju kako na preduslove za uspješne reforme (dobre zakone, politike, strukture i postupke), tako i stvarno sprovođenje reformi i naknadne rezultate (kakav je učinak administracije u praksi). Da bi se analizirao napredak koji neka zemlja ostvaruje u primjeni Principa, ovi indikatori mjere zrelost relevantnih komponenti javne uprave, ocjenjujući ukupnu vrijednost između 0 (najniža) i 5 (najviša). Za svaki princip analitički okvir uključuje definiciju metodološkog pristupa i navodi izvore informacija koji su konsultovani za analizu i prikupljanje podataka. Sveopšti pristup prepoznaje da ne postoji jedan sistem mjerenja koji može u potpunosti

snimiti kompleksna pitanja vezana za organizacione promjene i promjene društvenog ponašanja. Kako se RJU gotovo isključivo bavi takvim stvarima, potrebno je dobiti što je moguće više informacija iz administrativnih podataka, anketa, statistika, intervjuva, itd. a onda sve aktivno pregledati kako bi se došlo do uravnotežene ocjene. Indikatori se, dakle, sastoje od kombinacije pod-indikatora koji se oslanjaju na razne metodologije.

SIGMA prikuplja dokaze i podatke koji su potrebni za praćenje učinka i napretka u zemljama tokom procesa ocjenjivanja RJU-a. Nacionalne vlade (t.j. institucije koje koordiniraju ili sprovode RJU agendu) takođe mogu da koriste ovaj okvir ili lokalne ekspertske organizacije ili organizacije civilnog društva.

Principi obuhvataju horizontalne slojeve sistema upravljanja koji određuju cjelokupni učinak javne uprave.

1

Strateški okvir reforme javne uprave

2

Izrada i koordinacija politika

3

Državna služba i upravljanje ljudskim resursima

4

Odgovornost

5

Pružanje usluga

6

Finansijsko upravljanje u javnom sektoru

1

Strateški okvir reforme javne uprave

Strateški okvir reforme javne uprave

PRINCIPI

PRINCIP 1:

Vlada je izradila i donijela djelotvoran program reforme javne uprave kojim se rješavaju ključni zahtjevi.

PRINCIP 2:

Reforma javne uprave se provodi svrsishodno; ishodi reforme su utvrđeni i redovno se prate.

PRINCIP 3:

Osigurana je finansijska održivost reforme javne uprave.

PRINCIP 4:

Reforma javne uprave ima snažne i funkcionalne strukture za koordinaciju, kako na političkom tako i na administrativnom nivou, kojima se usmjerava proces izrade i sprovođenja reforme i kojima se tim procesom upravlja.

PREDUSLOVI ZA USPJEŠNE REFORME (dobri zakoni, politike, strukture i procedure)

- Prioritizacija RJU u ključnim horizontalnim planskim dokumentima
- Koherentnost planskih dokumenata za oblast reforme javne uprave
- Sveobuhvatnost izvještavanja o reformi javne uprave i sistemi monitoringa
- Osigurana je finansijska održivost reforme javne uprave (%)
- Uspostavljanje organizacione i menadžerske odgovornosti za RJU

SPROVOĐENJE REFORMI I NAKNADNI ISHODI

- Reformska orijentacija planskih dokumenata za RJU
- Kvalitet konsultacija vezanih za planske dokumente za RJU
- Stopa sprovođenja aktivnosti RJU (%)
- Ispunjavanje ciljeva RJU (%)
- Stvarno finansiranje programa reforme javne uprave

2

Izrada i koordinacija
politika

Izrada i koordinacija politika

PRINCIPI

PRINCIP 1:

Centralne vladine institucije ispunjavaju sve funkcije koje su presudne za dobro organizovan, dosljedan i kompetentan sistem donošenja politika.

PRINCIP 2:

Uspostavljene su jasne horizontalne procedure za upravljanje nacionalnim procesom evropskih integracija i sprovode se pod koordinacijom nadležnog tijela.

PRINCIP 3:

Postoji usklađeno srednjoročno planiranje politika, sa jasnim ciljevima za cijelu vladu i usklađeno je sa finansijskim okolnostima u kojima se vlada nalazi; sektorske politike ispunjavaju vladine ciljeve i konzistentne su sa srednjoročnim budžetskim okvirom.

PRINCIP 4:

Postoji usklađen srednjoročni sistem planiranja za sve procese koji su relevantni za evropske integracije i integrisan je u domaće planiranje politika.

PRINCIP 5:

Redovni monitoring vladinog rada omogućava javni nadzor i osigurava da je vlada u stanju da postiže svoje ciljeve.

PRINCIP 6:

Vladine odluke se pripremaju na transparentan način i zasnivaju se na profesionalnom rasuđivanju administracije; osigurana je pravna usklađenost odluka.

PRINCIP 7:

Parlament nadzire vladino donošenje politika.

PRINCIP 8:

Organizациона структура, procedure i raspodjela osoblja u ministarstvima osiguravaju sprovođenje donesenih politika i zakonodavstva i ispunjavaju vladine ciljeve.

PRINCIP 9:

Procedure za evropske integracije i institucionalno ustrojstvo predstavljaju sastavni dio procesa izrade politika i osiguravaju sistematsku i blagovremenu transpoziciju pravne tekovine EU.

PRINCIP 10:

Izrada politika i proces izrade pravnih akata zasnovani su na dokazima, a ministarstva konzistentno koriste analizu uticaja propisa.

PRINCIP 11:

Politike i zakonodavstvo se izrađuju na inkluzivan način koji omogućava aktivno učešće društva i omogućava koordinaciju različitih perspektive unutar vlade.

PRINCIP 12:

Zakonodavstvo je konzistentno po svojoj strukturi, stilu i terminologiji; zahtjevi koji se odnose na izradu pravnih akata primjenjuju se dosljedno u svim ministarstvima; zakonodavstvo je dostupno javnosti.

PREDUSLOVI ZA USPJEŠNE REFORME (dobri zakoni, politike, strukture i procedure)

- Institucionalizacija aranžmana za koordinaciju između institucija Užeg kabineta Vlade
- Dostupnost smjernica za nadležna ministarstva tokom procesa planiranja politika
- Usklađivanje između centralnih dokumenata za planiranje politike
- Pravovremenost podnošenja redovnih tačaka dnevnog reda za sjednice vlade od strane ministarstava (%)
- Korišćenje osnovnih analitičkih instrumenata i tehnika kako bi se ocijenili potencijalni uticaji novih nacrti zakona

SPROVOĐENJE REFORMI I NAKNADNI ISHODI

- Potpunost finansijskih procjena u sektorskim strategijama
- Stopa sprovođenja vladinih planova za zakonodavne obaveze povezane sa evropskim integracijama (%)
- Otvorenost vladinog procesa donošenja odluka
- Jasnoća i stabilnost donošenja politike od strane vlade viđeni očima poslovne zajednice (%)
- Korišćenje vanrednih postupaka za usvajanje nacrti zakona izrađenih od strane vlade (%)

3

Državna služba i
upravljanje ljudskim
potencijalima

PRINCIP 1:

Djelokrug državne službe je adekvatan, jasno definisan i primjenjuje se u praksi.

PRINCIP 2:

Uspostavljen je strateški i pravni okvir za profesionalnu i koherentnu državnu službu i primjenjuje se u praksi; institucionalna organizacija omogućava konzistentne i djelotvorne prakse upravljanja ljudskim resursima širom državne službe.

PRINCIP 3:

Zapošljavanje državnih službenika zasnovano je na principu zasluga i jednakog tretmana u svim fazama zapošljavanja; kriterijumi za raspoređivanje na niže rangirano radno mjesto i prekid radnog odnosa za državne službenike su eksplicitno postavljeni.

PRINCIP 4:

Spriječen je direktni ili indirektni politički uticaj na više rukovodeće pozicije u državnoj službi.

PRINCIP 5:

Platni sistem za državne službenike zasniva se na sistematizaciji radnih mjesta; pravičan je i transparentan.

PRINCIP 6:

Osigurano je stručno usavršavanje državnih službenika; ono obuhvata redovno obučavanje, pravičnu ocjenu rada, mobilnost i napredovanje na osnovu objektivnih i transparentnih kriterijuma i meritornosti.

PRINCIP 7:

Postoje mjere za promovisanje integriteta i sprječavanje korupcije te za osiguravanje discipline u državnoj službi.

PREUSLOVI ZA USPJEŠNE REFORME (dobri zakoni, politike, strukture i procedure)

- Postojanje centralnog, sposobnog tijela za koordinaciju
- Dostupnost i korišćenje podataka o državnoj službi
- Adekvatnost zakonodavnog okvira za zapošljavanje prema zaslugama za viša radna mjesta u državnoj službi
- Objektivnost kriterijuma za prekid radnog odnosa u Zakonu o državnim službenicima
- Pravo na žalbu pred sudovima na odluke o otpuštanju i raspoređivanju na niže rangirano radno mjesto

SPROVOĐENJE REFORMI I NAKNADNI ISHODI

- Vrijeme potrebno za zapošljavanje državnog službenika
- Stopa zadržavanja novo-zaposlenih državnih službenika (%)
- Odluke o otpuštanju potvrđene od strane sudova (%)
- Praktična primjena postupaka zapošljavanja viših državnih službenika
- Uočeni nivo meritokratije u javnom sektoru (%)

4

Odgovornost

PRINCIP 1:

Cjelokupna organizacija centralne vlade je racionalna, slijedi adekvatne politike i propise i predviđa adekvatnu unutrašnju, političku, pravosudnu, društvenu i nezavisnu odgovornost.

PRINCIP 2:

Pravo pristupa javnim informacijama propisano je zakonodavstvom i dosljedno se primjenjuje u praksi.

PRINCIP 3:

Postoje funkcionalni mehanizmi za zaštitu prava pojedinca na dobru upravu, kao i zaštitu javnog interesa.

PRINCIP 4:

Pravično postupanje u upravnim sporovima zagarantovano je putem žalbi u upravnom postupku i putem sudske kontrole.

PRINCIP 5:

Javni organi preuzimaju odgovornost u slučajevima kršenja propisa i garantuju ispravku i/ili adekvatnu kompenzaciju.

PREDUSLOVI ZA USPJEŠNE REFORME (dobri zakoni, politike, strukture i procedure)

- Snaga osnovnih mehanizama odgovornosti između ministarstava i podređenih organa
- Adekvatnost zakonodavstva o pristupu javnim informacijama
- Sveobuhvatnost monitoringa o sprovođenju zakonodavstva o pristupu javnim informacijama
- Javna dostupnost sudskih odluka
- Pokrivenost režima javne odgovornosti kod svih organa koji vrše javna ovlašćenja

SPROVOĐENJE REFORMI I NAKNADNI ISHODI

- Delegiranje ovlašćenja za donošenje odluka u ministarstvima
- Proaktivnost u objavljivanju skupova podataka od strane centralne vlade (%)
- Sprovođenje preporuka Ombudsmana (%)
- Povjerenje u nadzorne institucije od strane javnosti (%)
- Stopa rješavanja predmeta pred prvostepenim upravnim sudovima (%)

5

Pružanje usluga

PRINCIP 1:

Postoji politika javne uprave koja je orijentisana ka građanima i primjenjuje se.

PRINCIP 2:

Dobra uprava je osnovni cilj politike i na njoj se temelji pružanje javnih usluga, propisana je u zakonodavstvu i konzistentno se primjenjuje u praksi.

PRINCIP 3:

Postoje mehanizmi koji osiguravaju kvalitet javnih usluga.

PRINCIP 4:

Osigurana je dostupnost javnih usluga.

PREDUSLOVI ZA USPJEŠNE REFORME (dobri zakoni, politike, strukture i procedure)

- Postojanje i stepen primjene strateškog okvira i javne politike za pružanja usluga
- Postojanje centralne koordinacije za projekte digitalne uprave
- Centralni monitoring pružanja usluga
- Zakonska prepoznatljivost i dostupnost elektronskih potpisa
- Adekvatnost strateškog okvira i javne politike za korisnike javnih usluga sa posebnim potrebama

SPROVOĐENJE REFORMI I NAKNADNI ISHODI

- Obnavljanje ličnih identifikacionih dokumenata
- Ukidanje ili mijenjanje odluka organa uprave u upravnim sporovima(%)
- Korišćenje instrumenata i tehnika upravljanja kvalitetom
- Interoperabilnost (međusobna elektronska povezanost) osnovnih registara
- Percipirano vrijeme i troškovi pristupa javnim uslugama od strane građana (%)

6

Finansijsko upravljanje u javnom sektoru

PRINCIP 1:

Vlada objavljuje srednjoročni budžetski okvir za cjelokupnu vladu koji se temelji na kredibilnim prognozama i obuhvata period od minimalno tri godine; sve budžetske organizacije djeluju unutar ovog okvira.

PRINCIP 2:

Budžet se utvrđuje u skladu sa nacionalnim pravnim okvirom, uz opsežnu raspodjelu potrošnje koja je u skladu sa srednjoročnim budžetskim okvirom i koja se poštuje.

PRINCIP 3:

Ministarstvo finansija ili ovlašćeni centralni organ trezora na centralnom nivou kontrolira isplaćivanje sredstava sa jedinstvenog računa trezora i osigurava likvidnost novca.

PRINCIP 4:

Postoji jasna strategija upravljanja dugom i sprovodi se tako da se poštuje cilj ukupnog duga države te da se troškovi servisiranja duga drže pod kontrolom.

PRINCIP 5:

Osigurana je transparentnost izvještavanja o budžetu i njegov nadzor.

PRINCIP 6:

Operativni okvir za unutrašnju kontrolu definiše odgovornosti i ovlašćenja, a njegova primjena u budžetskim organizacijama usklađena je sa zakonodavstvom koje reguliše finansijsko upravljanje u javnom sektoru i javnu upravu uopšte.

PRINCIP 7:

Svaka javna organizacija sprovodi unutrašnju kontrolu u skladu sa ukupnim dokumentima politike unutrašnje kontrole.

PRINCIP 8:

Operativni okvir za unutrašnju reviziju odražava međunarodne standarde, a njegova je primjena u budžetskim organizacijama u skladu je sa zakonodavstvom koje reguliše javnu upravu i finansijsko upravljanje u javnom sektoru uopšte.

PRINCIP 9:

Svaka javna organizacija sprovodi unutrašnju reviziju u skladu sa sveukupnim dokumentima politike unutrašnje revizije, na način koji je adekvatan za organizaciju.

PRINCIP 10:

Propisi o javnim nabavkama (uključujući i javno-privatna partnerstva i koncesije) usklađeni su sa pravnom tekovinom Evropske unije, obuhvataju dodatne oblasti koje nisu obuhvaćene pravnom tekovinom, usklađeni su sa odgovarajućim propisima u drugim oblastima te se propisno sprovode.

PRINCIP 11:

Postoje centralni institucionalni i administrativni kapaciteti za djelotvornu i efikasnu izradu, sprovođenje i monitoring politike javnih nabavki.

PRINCIP 12:

Sistem pravnih lijekova je usklađen sa standardima pravne tekovine Evropske unije koji se odnose na nezavisnost, pravičnost i transparentnost, te koji omogućavaju brzo i kompetentno rješavanje pritužbi i sankcije.

PRINCIP 13:

Funkcionisanje javnih nabavki u skladu je sa osnovnim principima jednakog tretmana, nediskriminacije, srazmjernosti i transparentnosti, te osigurava najefikasnije korišćenje javnih sredstava i na najbolji mogući način koristi moderne tehnike i metode javnih nabavki.

PRINCIP 14:

Naručioci i organi imaju adekvatne kapacitete i praktične smjernice i mehanizme da osiguraju profesionalno upravljanje cjelokupnim ciklusom javne nabavke.

PRINCIP 15:

Nezavisnost, mandat i organizacija vrhovne revizijske institucije utvrđeni su i zaštićeni ustavnim i pravnim okvirom te se u praksi poštuju.

PRINCIP 16:

Vrhovna revizorska institucija primjenjuje standarde na neutralan i objektivna način da bi osigurala visokokvalitetne revizije koje imaju pozitivan uticaj na funkcionisanje javnog sektora.

PREDUSLOVI ZA USPJEŠNE REFORME (dobra zakoni, politike, strukture i procedure)

- Snaga fiskalnih pravila
- Jasnoća nacionalnih računovodstvenih standarda i usklađenost sa međunarodnim standardima
- Potpunost regulatornog okvira za unutrašnju kontrolu
- Pravo na osporavanje odluka o javnim nabavkama
- Usklađenost revizijske metodologije sa Međunarodnim standardima vrhovnih revizorskih institucija

SPROVOĐENJE REFORMI I NAKNADNI ISHODI

- Kredibilnost planova srednjoročnih prihoda (%)
- Razlika između stanja duga u javnom sektoru u odnosu na cilj (%)
- Kvalitet izvještaja unutrašnje revizije
- Stvarno vrijeme procesuiranja pritužbi u sistemu javnih nabavki
- Percipirana djelotvornost vrhovnih revizorskih institucija od strane građana (%)

1. EK (2014.) "Enlargement Strategy and Main Challenges 2014-2015" [Strategija proširenja i glavni izazovi 2014-2015.], Saopštenje Komisije Evropskom parlamentu, Vijeću, Evropskom ekonomskom i socijalnom odboru i Odboru regija; COM(2014) 700 final, 8. 10. 2014, Brisel, https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/pdf/key_documents/2014/20141008-strategy-paper_en.pdf
2. Član 41. Pravo na dobru upravu. 1. Svako ima pravo da institucije, tijela, uredi i agencije Unije njegove/njene predmete obrađuju nepristrano, pravično i u razumnom roku. 2. Ovo pravo uključuje: pravo svake osobe na saslušanje prije preduzimanja bilo kakve pojedinačne mjere koja bi na nju mogla nepovoljno utjecati; pravo svake osobe na pristup svojem dosjeu, uz poštovanje zakonitih interesa povjerljivosti te profesionalne i poslovne tajne; obavezu uprave da obrazloži svoje odluke. 3) Svako ima pravo da bude oštećen od strane Zajednice za štetu koju su načinile njene institucije ili njeni državni službenici u vršenju svojih dužnosti, u skladu sa opštim principima koji su uobičajeni za zakone država članica. 4) Svako može da se dopisuje sa institucijama Unije na jednom od jezika Ugovora i mora dobiti odgovor na istom jeziku.
3. OECD (1999.) "European Principles for Public Administration" [Evropski principi za javnu upravu], SIGMA Papers, Br. 27, OECD Publishing: <https://doi.org/10.1787/5kml60zwd7h-en>

Pročitajte više informacija o Principima javne uprave

Pod-principe, kojima se svaki od ovdje navedenih principa detaljnije razrađuje, kao i metodologiju za analiziranje učinka države u odnosu na ovdje navedene principe možete pronaći u cijeloj publikaciji *Principi javne uprave*, koja je digitalno dostupna na web stranici OECD/SIGMA:

www.sigmaweb.org

Za više informacija o principima javne uprave:

OECD/SIGMA

2 Rue André Pascal
75775 Paris Cedex 16
France

mail to: sigmaweb@oecd.org
Tel: +33 (0) 1 45 24 82 00

www.sigmaweb.org